

Znaky a odznaky
oddílů, středisek
a značky
jednotlivců

Znaky a odznaky oddílů, středisek a značky jednotlivců

Některé junácké oddíly a střediska si volí vedle registračního označení i osobité názvy a k nim se vztahující znaky či odznaky. Toto lze uvítat zejména ve větších městech, kde je skautských oddílů řada a kde se tím projevuje jistá uniformita, kterou prosté číslování nedokáže rozptýlit.

Jaká jména volit pro nové či dosud bezejmenné oddíly a střediska?

Pokud se podíváme na existující, namnoze již historická jména skautských celků, tu vidíme, že ponejvíce byla volena podle charakteristických detailů skautské praxe. To je například plzeňské středisko Stopa s oddíly Šíp, Plamen, Severka, Kotva. Jindy byla jména volena podle přírody – namátkou uvádím středisko Blesk v Praze či Javor v České Třebové.

Připomenutá jména jsou zajisté vhodná, avšak pokud by se mělo pojmenování oddílů a středisek široce rozšířit, nebyla by zásoba jmen tohoto druhu dostačující. Pak bychom jistě „Šípy“, „Blesky“ a „Plameny“ nacházeli po celé republice. Při volbě jmen skautských celků bychom se měli raději pokoušet vycházet z přírodního, historického a národopisného charakteru krajiny, ve které žijeme. Jistě by se při uvážlivém vybírání všude našlo jméno, které by, ač místní nebo odvozené z místa, vyhovovalo i skautskému duchu a romantice.

Se jménem oddílu či střediska – nemusí to však být podmínka – se spojuje i znak nebo odznak. Znak – znamená na štítě při zachování heraldických pravidel – je běžný pro označení skautských celků v západní Evropě, zejména ve Francii a ve Švýcarsku. V našem junáctví se nikdy znakům nedařilo, z důvodu celkového úpadku heraldiky. Pravdou je, že překreslení dobrého vzoru starší heraldiky není při trošce zručnosti těžké, avšak tvorba nových znaků, ta už je velmi náročná. Vyžaduje kromě přísného zachování heraldických pravidel i výtvarné mistrovství. Proto bych upřímně radil: nemáte-li v dosahu skutečně dobrého heraldika, nepokoušejte se znak pro oddíl sami vytvářet!

V našich podmínkách je k označení oddílů a středisek podstatně přijatelnější použití odznaků. Při tvorbě odznaku nejsme již pravidly heraldiky tolik vázáni. Jak už jsme si jednou řekli, odznak nemusí mít podklad, a pokud jej již má, nezáleží na jeho tvaru. Ani pro pokládání barev a umístění emblému není vyslovených předpisů. Zůstává jen jediný požadavek – výtvarný cit.

Pro úspěšné výtvarné řešení odznaků je nejvíce platná zásada: Čím je odznak jednodušší, tím je lepší. Odznaky - míním teď v podobě drobné plastiky na klopě – jsou v současné době módou. Pořizují si je podniky, kluby a sdružení, mnozí sběratelé se pyšní tisíci exempláři. Bohužel jejich větší část je výtvarně nehodnotná, malé plošky odznáčku bývají přeplněny rozličnými motivy a nápisy. Jak vysoko stojí nad těmito odznaky například prostá okřídlená šipka Škodových závodů!

Tato účinná jednoduchost by měla být vodítkem i pro tvorbu oddílových odznaků. Odznaky plzeňského střediska Stopa, které jsou připojeny, mohou být dobrým příkladem.

Oddílový znak Beau manoir Paříž 1947 (P. Joubert)

*Klenot tvoří
kohout,
národní odznak
Francie*

*Vlastní oddílový
znak je podložen
roverskou
a vlčáckou holí,
na stuze je heslo
oddílu*

Odznaky střediska Stopa Plzeň

(stav v roce 1947)

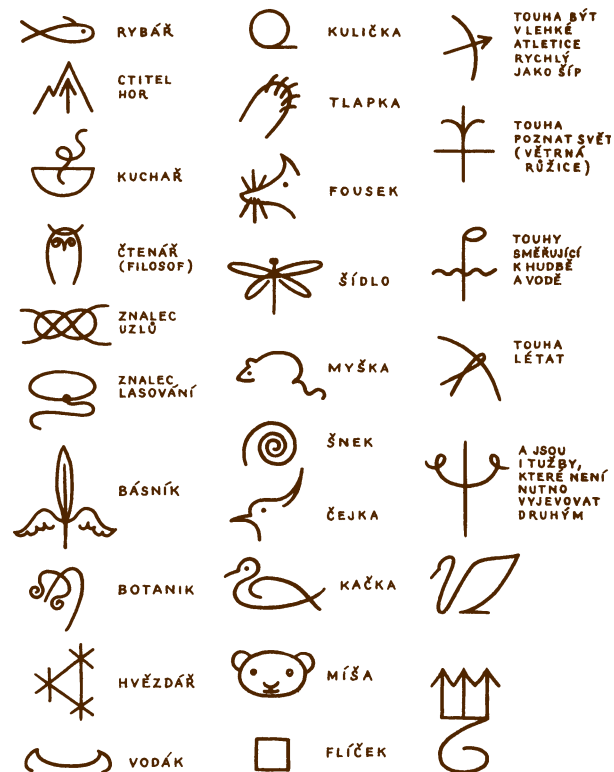
S tvarovým vyřešením má být jednoduché i barevné pojetí odznaku. Plně postačí barvy dvě – světlá podkladová a tmavší pro kresbu, nebo opačně. Odznak musí být schopen i černobílého vyobrazení. Nápisů na odznaku se pokud možno vyvarujeme.

V některých oddílech jsou rozšířeny osobní značky, které skauti připojují ke svým podpisům, anebo těchto značek používají v kruhu známých místo podpisů. Inspiraci pro zavedení osobních značek u skautů byl podpis E. T. Setona, který ke svému jménu přikresloval stopu vlka.

Jestliže byla požadována jednoduchost při tvorbě oddílového odznaku, tedy při volbě osobní (podpisové) značky jednoduchost ještě více zdůrazňujeme. Podmínkou podpisové značky je, aby byla nakreslena v několika vteřinách, nejlépe dvěma, třemi tahy. Ve značce vyjadřuje junák své zájmy a záliby nebo jméno či přezdívku, případně jí symbolizuje své touhy a vyšší cíle.

Není vhodné volit si za osobní značku ve skautingu obecně používané znaky a symboly (například totemové symboly). Motiv podpisové značky může junák uplatnit i na osobním totemu, v deníku, na označení své výzbroje apod.

Příklady osobní podpisové značky

Podpis E. T. Setona s osobní značkou

